

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

Делегација у Парламентарној скупштини
Организације за
безбједност и сарадњу у Европи

**BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE**

Delegacija u Parlamentarnoj skupštini
Organizacije za
sigurnost i saradnju u Evropi
Izaslanstvo u Parlamentarnoj skupštini
Organizacije za
sigurnost i suradnju u Evropi

PARLIAMENTARY ASSEMBLY OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
Delegation to the Parliamentary Assembly of the Organization for Security and Co-operation in Europe

Broj: 03/11-05-1-153/14
Sarajevo, 8. 7. 2014. godine

I Z V J E Š Ć E
S GODIŠNJEG ZASJEDANJA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE OESS-a,
BAKU, 28. LIPNJA - 2. SRPNJA 2014. GODINE

Sarajevo, srpanj 2014. godine

**IZVJEŠĆE O SUDJELOVANJU IZASLANSTVA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE
BOSNE I HERCEGOVINE NA 23. GODIŠNJEM ZASJEDANJU
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE OESS-a**

„Helsinki +40: Ka sigurnosti za sve ljude“

U Bakuu je od 28. lipnja do 2. srpnja 2014. održano 23. godišnje zasjedanje Parlamentarne skupštine OESS-a, u čijem je radu sudjelovalo i stalno Izaslanstvo Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, u kojem su bili: **Mirza Kušljugić**, zastupnik u Zastupničkom domu i član Izaslanstva, **Lazar Prodanović**, zastupnik u Zastupničkom domu i član Izaslanstva, te **Jelena Rajaković**, tajnica Izaslanstva.

Ovogodišnje zasjedanje bilo je posvećeno jačanju učinkovitosti OESS-a i sigurnosti u svijetu 40 godina nakon potpisivanja Helsinškog akta, a više od 300 zastupnika iz 57 zemalja raspravljalo je o najaktualnijim političkim, sigurnosnim i ekonomskim temama. Za vrijeme zasjedanja održane su posebne debate o situaciji u Ukrajini i izazovima OESS-a u kontekstu jačanja ekstremizma, radikalizma i ksenofobije.

Zasjedanje je počelo sastankom Stalnog odbora, koje čini izabrano skupštinsko rukovodstvo i voditelji izaslanstava svih zemalja koje sudjeluju na godišnjoj skupštini. **Stalni odbor** Parlamentarne skupštine OESS-a odobrio je 17 rezolucija za razmatranje na sjednicama triju odbora. Rezolucija o Ukrajini delegirana je za razmatranje na plenarnoj sjednici. Na sastanku su izvješća i informacije o aktivnostima PS OESS-a podnijeli: Ranko Krivokapić, predsjedatelj PS OESS-a, Spencer Oliver, glavni tajnik PS OESS-a, te posebni predstavnici i voditelji promatračkih misija. Roberto Battelli, rizničar PS OESS-a, izložio je financijsko stanje i nacrt proračuna za iduću fiskalnu godinu.

Plenarno zasjedanje počelo je obraćanjima Ilhama Aliyeva, predsjednika Azerbajdžana, Didiera Burkhaltera, predsjednika Švicarske i predsjedatelja OESS-a, Sergeja Nariškina, predsjednika Ruske dume, i Ruslana Kosulinskog, potpredsjednika Vrhovne rade Ukrajine. Predsjednik PS OESS-a **Ranko Krivokapić** je otvarajući godišnje zasjedanje istaknuo da je Parlamentarna skupština svojom aktivnom ulogom u zadnjih godinu dana pokazala jasnu spremnost za uključivanje u rješavanje najosjetljivijih političkih i sigurnosnih pitanja, kao što je ukrajinska kriza. Istaknuo je da je ukrajinska kriza stavila na ispit sve kapacitete OESS-a kako bi ova organizacija ostvarila temeljnu svrhu svoga postojanja – mir i stabilnost u Europi. „Uz veliki politički angažman, prisutnost na terenu, hrabrost i požrtvovanje

predstavnik svih institucija OEES-a, uporno, bez prava na odustajanje, doprinosimo traženju rješenja za ukrajinsku krizu”, rekao je Krivokapić. Kao važan doprinos procesu deeskalacije, podsjetio je na sastanak predstavnika ruskog i ukrajinskog parlamentarnog izaslanstva u PS OEES-a, koji je održan u travnju ove godine u Beču, u vrijeme kulminacije krize.

U nastavku plenarnog zasjedanja otvorena posebna debata posvećena ukrajinskoj krizi, u kojoj je istaknut značaj parlamentarne diplomacije u rješavanju teških sigurnosnih pitanja.

Predsjednik Ruske dume **Sergej Nariškin** u svome je obraćanju istaknuo kako su dramatični događaji u Ukrajini ispit za sve međunarodne institucije nastale nakon Drugog svjetskog rata. Izrazio je nadu da će OEES opravdati svoju svrhu učinkovitim djelovanjem na polju sigurnosti i suradnje. Kazao je da među deset načela Helsinškog akta, osim načela o nepovredivosti granica, postoje i druga koja nisu manje važna, uključujući načelo mirnog rješavanja sporova i pravo naroda na odlučivanje o svojoj sudbini, što je navedeno i u Ustavu OUN-a. Istaknuo je kako se isključivanjem Rusije iz određenih međunarodnih organizacija i oduzimanjem njenog prava glasa u njima podriva proces mirnog pregovaranja. Nariškin je naglasio da je nemoguće riješiti ukrajinsku krizu bez sudjelovanja Rusije. Navodeći ulogu SAD-a u toj krizi, rekao je da je „sjevernoatlanska solidarnost” uništila autoritet Europe i njenu ulogu središta svjetskog razvoja.

Zamjenik predsjedatelja Parlamenta Ukrajine **Ruslan Kosulinski** u svome je govoru optužio Rusiju za kriminalne akcije, povredu političkih, kulturnih i ljudskih prava na Krimu i istoku Ukrajine. Također je okrivio Rusiju za destabilizaciju u istočnoj Ukrajini zbog njene materijalne, vojne i ljudske podrške aktivnim militantima. Apelirao je na članove PS OEES-a da na vrijeme zaustave Rusiju.

Nakon završetka prvog dana plenarnog zasjedanja održan je sastanak nacionalnih izaslanstava Rusije i Ukrajine u PS OEES-a, na kojem je dogovoreno formiranje posebne međunarodne parlamentarne skupine čiji će cilj biti deeskalacija situacije u kriznim područjima Ukrajine. Članovima ove skupine, osim ruskih i ukrajinskih parlamentaraca, bit će i parlamentarci ostalih zemalja članica OEES-a. Pored rada u ovoj skupini, parlamentarci tih dviju zemalja nastavit će bilateralni dijalog unutar svojih izaslanstava u PS OEES-u.

Za vrijeme 23. godišnjeg zasjedanja PS OEES-a **Mirza Kušljugić** i **Lazar Prodanović** sastali su se s izaslanstvima Narodne skupštine Republike Srbije, Hrvatskog sabora i Skupštine Crne Gore u PS OEES-u. Na sastanku je zaključeno da je suradnja u regiji ključna za punu relaksaciju međusobnih odnosa, te da postoje i određena pitanja koja se moraju

rješavati što je prije moguće. Za primjer uspjeha ovakvog oblika suradnje navedeno je i usvajanje Rezolucije o regionalnoj suradnji u Jugoistočnoj Europi, inače prvoj ovakve vrste otkako su ove četiri zemlje postale članicama OESS-a. Naime, u Rezoluciji su definirani i uspješno plasirani konkretni zajednički ciljevi. Također je istaknuto da je ovo vrijeme otvaranja novih prilika za zemlje Jugoistočne Europe, te da bi uz dobru volju i iskrenu suradnju spomenute četiri zemlje mogle dati značajan doprinos u poboljšanju međunarodne percepcije ovoga dijela Europe.

Rezolucija o suradnji u Jugoistočnoj Europi razmatrana je i usvojena na sjednici **Odbora za politička pitanja i sigurnost**. U Rezoluciji se pozdravlja ostvareni napredak regionalne suradnje zemalja Zapadnog Balkana i izražava podrška europskoj perspektivi svih zemalja Jugoistočne Europe. Kritizirajući nekonstruktivne predrasude prema zemljama iz ove regije, Rezolucijom se poziva EU da izbjegne stvaranje umjetih zapreka zemljama regije koje još nisu postale članicama Europske unije.

Na sjednici ovoga odbora razmatrane su i mogućnosti poboljšanja mjera za izgradnju povjerenja u vojnoj sferi i demokratskom nadzoru oružanih snaga zemalja članica. Naglašen je značaj prilagodbe konvencionalne kontrole naoružanja današnjoj političkoj i vojnoj stvarnosti, što bi trebalo izgraditi na osnovi postojećeg Sporazuma o konvencionalnim oružanim snagama u Europi, Ugovora o otvorenom nebu, Bečkog dokumenta, te Kodeksa ponašanja u političko-vojnim aspektima sigurnosti.

Zastupnici su pozvani na snažnu posvećenost Bečkom dokumentu, u kojem se od svih zemalja članica OESS-a zahtijeva razmjena informacija o svojim vojnim snagama, opremi i planiranju obrane, te osiguranje mogućnosti za posjete i inspekcije.

Odbor za ekonomske poslove, znanost, tehnologiju i okoliš razmatrao je rezoluciju izvjestitelja Rogera Williamsa iz Velike Britanije, kojom se pozdravlja OESS-ov proces *Helsinki +40* jer nudi mogućnost proširenja obveza OESS-a, kao i za njihovo ažuriranje, naročito na ekonomskom i ekološkom planu. U Rezoluciji se ističe međuzavisnost pitanja koja se tiču vode, energije i prehrane, kao i njihovih posljedica po sigurnost i stabilnost unutar i izvan granica država, te pohvaljuje OESS kao medijator u nesuglasticama između država koje se tiču vodnih resursa. U raspravi su se zastupnici suglasili glede toga da su izazovi postavljeni na području zaštite okoliša takvi da klimatske promjene zahtijevaju od svetskih lidera kompromise na međunarodnoj razini, te u tom smislu proces *Helsinki +40* može poslužiti kao moćan poticaj na suradnju.

Na ovoj je sjednici zatraženo od zemalja članica OESS-a da usvoje propise kojim se ograničavaju špekulacije u procjeni rizika i omogućava financijskim institucijama da osiguraju ulagački kapital, u cilju oporavka nacionalnih gospodarstava, i to poboljšanjem infrastrukture i dugoročnim projektima. Također je upućen apel OESS-u da pomogne koordinaciju između nacionalnih vlada s ciljem napuštanja načela proračunske uštede u korist solidnih investicija, kako bi se osigurala osnova za zdravo unaprjeđenje globalne ekonomije.

Na sjednici **Odbora za demokraciju, ljudska prava i humanitarna pitanja** razmatrana je rezolucija izvjestiteljice Gordane Čomić iz Srbije. Rezolucijom se pozdravlja OESS-ov proces *Helsinki +40* kao mogućnost preispitivanja ispunjavanja obveza na čpolju ljudskih prava i razmatranja degradacije na cijelom prostoru OESS-a u vezi s pitanjima temeljnih sloboda, poput slobode okupljanja, slobode medija, izražavanja, demokratske obveze, vladavine prava i nediskriminacije.

U rezoluciji se izražava zabrinutost zbog stalnog smanjivanja kapaciteta OESS-ovih ureda na terenu koji se bave praćenjem i izvješćivanjem o pitanjima ljudskih prava, naročito u zemljama članicama koje se ne pridržavaju svojih obveza na polju ljudskih prava. Također je istaknuto da bi se OESS trebao manje oslanjati na pravilo konsenzusa i dodatno razvijati instrumente za zaštitu ljudskih prava, kao što su moskovski mehanizam i odskora ponovno primijenjeni Bečki dokument, kako bi *inter alia* pratio ozbiljne povrede ljudskih prava.

Na **drugome dijelu plenarnog zasjedanja** Parlamentarne skupštine OESS-a usvojena je rezolucija kojom se osuđuju nedavni postupci Rusije u Ukrajini. Za rezoluciju je glasovalo 92 parlamentarca, protiv ih je bilo 30 i suzdržanih 27. Rezolucijom se osuđuje povreda helsinških načela, za što se navodi da je Rusija počinila u Ukrajini, uključujući naročito povredu suvereniteta i teritorijalnog integriteta te zemlje. U rezoluciji, koju je inicirao američki senator Benjamin Cardin, zamenik voditelja američkog izaslanstva u Parlamentarnoj skupštini OESS-a, također se izražava žaljenje zbog oružane intervencije snaga pod nadzorom Ruske Federacije u Ukrajini i zbog toga što one i dalje povređuju ljudska prava. U rezoluciji se dalje izražava "bezrezervna podrška suverenitetu, političkoj neovisnosti, jedinstvu i teritorijalnom integritetu Ukrajine", diskreditira se referendum o neovisnosti održan u ožujku ove godine na Krimu i naročito se ističe ranjivost krimskih Tatara, Roma, Židova i drugih manjinskih skupina u tom sukobu. Rezolucijom se ohrabruje Ukrajina da ostane privržena normama OESS-a i izražava se spremnost za pružanje pomoći toj zemlji.

Posljednjega dana zasjedanja usvojena je Deklaracija iz Bakua, u koju je uvršteno 17 rezolucija koje su prethodno usvojene na sjednicama triju odbora. U poglavljima 1., 2. i 3. redom su navedene deklaracije i preporuke Odbora za politička pitanja i sigurnost, Odbora za ekonomska pitanja, znanost, tehnologiju i okoliš i Odbora za demokraciju, ljudska prava i humanitarna pitanja, a koje će biti razmatrane na idućem sastanku Vijeća ministara te organizacije. Na kraju zasjedanja za novog predsjednika Parlamentarne skupštine OEES-a izabran je Ilkka Kanerva iz Finske.

TAJNICA
IZASLANSTVA PSBiH U PS OEES-a
Jelena Rajaković

Dostaviti:

- Kolegiju Zastupničkog doma
- Kolegiju Doma naroda
- Povjerenstvu za vanjske poslove Zastupničkog doma
- Povjerenstvu za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, promet i veze Doma naroda
- Izaslanstvu PSBiH u PS OEES-a
- Sektoru za međunarodne odnose i protokol

Kopija: Ministarstvo vanjskih poslova BiH